

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoE/157/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3812222723
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 06. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Stanislava Marková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2013:3812222723.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom Pribinova 25, Bratislava, zast. Advocate s.r.o., IČO: 36 865 141, so sídlom Pribinova 25, Bratislava, proti povinnému: V. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. č. XXX, pre vymozenie istiny vo výške 939,01 Eur s príslušenstvom, na odvolanie oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza č.k. 15Er/4133/2012-16 zo dňa 25. februára 2013 v senáte jednohlasne, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na § 41, § 44 ods. 1, ods. 2 Ex. por., § 52, § 53, § 54 Občianskeho zákonníka, príslušné ustanovenia smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách a príslušné ustanovenia zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Ďalej v odôvodnení svojho uznesenia uviedol, že oprávnený sa návrhom zo dňa 05.09.2012 domáhal vykonania exekúcie voči povinnému na podklade exekučného titulu, ktorým je rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a.s., sp. zn. SR 08845/11 zo dňa 13.09.2011. Súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Okresný súd preskúmal žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul; ich súlad resp. rozpor so zákonom a dospel k záveru, že exekučný titul - rozhodcovský rozsudok nie je spôsobilým exekučným titulom, ktorý by mohol tvoriť podklad na vykonanie exekúcie. Z vyššie uvedeného rozhodcovského rozsudku okresný súd zistil, že rozhodcovský súd priznal právo na peňažné plnenie na základe zmenky. Poukázal na uzavretú dohodu o vyplnení zmenky medzi účastníkmi konania, ktorá je súčasťou zmluvných dojednaní v zmluve o úvere zo dňa 03.11.2010. Účastníci konania zabezpečili svoj iný záväzkový vzťah neúplnou zmenkou / blankozmenkou/ vystavenou dňa 03.11.2010, kde povinný vystupoval ako vystaviteľ a oprávnený ako remitent. Keďže si povinný svoju povinnosť vyplývajúcu zo záväzkového vzťahu riadne nesplnil, čím sa stal dlh v zmysle dohodnutých podmienok splatný vcelku dňa 11.06.2011, oprávnený vyplnil dňa 22.07.2011 zmenku povinného v zmysle dohody o vyplnení zmenky na sumu 939,01 Eur s dátumom začiatku úročenia dňa 11.06.2011 a táto bola povinnému predložená na zaplatenie dňa 27.07.2011. Účel poskytnutých peňažných prostriedkov na výkon podnikania povinného nie je v konaní preukázaný. Okresný súd uzavrel, že veriteľ úveru sa nemôže zbaviť povinnosti dodržať ustanovenia zákona o spotrebiteľskom úvere tak, že v zmluve o úvere neuvedie účel, na ktorý sa úver poskytuje a že dôkazné bremeno na preukázanie toho, že úver bol poskytnutý na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania úverového dlžníka ťaží toho, kto tvrdí takúto výnimku (majúcu za následok potrebu kvalifikácie úveru za tzv. iný a teda nespotebiteľský úver majúci sa takto riadiť výlučne úpravou v zmluve a Obchodnom zákonníku), teda veriteľa. Bezpečným preukázaním účelu poskytnutia úveru nemôže byť (nie je) len všeobecný údaj o uzavretí zmluvy (poskytnutí úveru) na výkon zamestnania, povolania či podnikania, ktorý neposkytuje odpoveď na otázku, aká je podnikateľská činnosť odberateľa a aký konkrétny súvis s týmto podnikaním vôbec uzavretie príslušnej zmluvy má. Vzhľadom k vyššie

uvedenému, bez ohľadu na označenie zmluvy ako úverovej zmluvy, ktorá by sa mala podľa klasického chápania spravovať výlučne len Obchodným zákonníkom bez ohľadu na povahu účastníkov, okresný súd dospel k záveru, že ide o spotrebiteľskú zmluvu (s prihliadnutím na povahu účastníkov, obsah zmluvy a vopred pripravený obsah zmluvy na predtlačenom formulári) a na vzťah medzi veriteľom (oprávneným) a dlžníkom (povinným) je potrebné aplikovať ustanovenia spotrebiteľského práva. V danom prípade, a to vzhľadom ku skutočnosti, že povinný si neplnil riadne svoje povinnosti vyplývajúce z vyššie uvedenej zmluvy, uplatnil si oprávnený svoje nároky v rozhodcovskom konaní v zmysle rozhodcovskej zmluvy uzatvorenej medzi oprávneným a povinným. Preskúmaním rozhodcovskej zmluvy vzhľadom okresný súd v takto ustanovenom zmluvnom dojednaní nekalú podmienku k čomu ho viedli nasledovné dôvody. Rozhodcovská zmluva má podobu "formuláru". Na základe rozhodcovskej zmluvy všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmieniek zabezpečujúcej uvedenú úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené: a/ pred Stálym rozhodcovským súdom, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na Stálom rozhodcovskom súde; rozhodcovské konanie bude vedené podľa vnútorných predpisov Stáleho rozhodcovského súdu, a to jedným rozhodcom, ustanoveným podľa vnútorných predpisov rozhodcovského súdu, b/ pred príslušným súdom SR, ak žalujúca zmluvná strana podá žalobu na súde podľa príslušného právneho predpisu (zák. č. 99/1963 Zb.). Zmluvné strany sa dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z uvedených právnych vzťahov vrátane sporu o platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku tejto rozhodcovskej zmluvy, ustanovenie tejto vety sa nepoužije v prípade, ak pred podaním žaloby na všeobecnom súde bola podaná žaloba na rozhodcovský súd vo veci, v ktorej je touto rozhodcovskou zmluvou v súlade s vnútornými predpismi Stáleho rozhodcovského súdu založená právomoc rozhodcovského Stáleho rozhodcovského súdu. Možnosť výberu spôsobu riešenia sporu povinným je podľa názoru súdu len zdaniľavá, keď vo väčšine prípadov určuje spôsob riešenia prípadného sporu a v prípade rozhodcovského konania aj osobu rozhodcu oprávnený. V prevažnej väčšine sporov zo spotrebiteľských úverov je na strane žalobcu veriteľ, pričom dlžník ako spotrebiteľ v zásade žalobu nepodáva. Spotrebiteľ teda podľa uvedenej zmluvnej úpravy síce mal možnosť ovplyvniť alternatívu riešenia sporu, avšak podaním žaloby v rozhodcovskom konaní oprávneným, stratil povinný možnosť domáhať sa právnej ochrany pred všeobecným súdom. Úpravu zakotvenú oprávneným do rozhodcovskej zmluvy formou rozvázovacej podmienky súd posúdil ako nekalú povahu dojednania o možnosti riešenia sporov. V danom prípade bola voľba rozhodcovského súdu uskutočnená jednostranne, nakoľko samotné ustanovenie rozhodcovského súdu rozhodnúť vo veci na predtlačenom formulári dokonca predchádzalo nepochybne aj samotnému rozhodnutiu povinného si finančné prostriedky touto cestou obstaráť, čiže predtým ako k uzatvoreniu zmluvy povinný vôbec pristúpil. Jednostrannosť a nekalosť tohto zmluvného dojednania okresný súd vidí v tom, že faktickým subjektom, ktorý definuje, kto bude riešiť spor zo spotrebiteľskej zmluvy je v tomto prípade veriteľ, čiže oprávnený, pretože tento zostavil znenie rozhodcovskej zmluvy vo svojej vopred pripravenej formulárovej zmluve. Dohoda strán o tom, že spor medzi nimi predložia k prejednaniu a rozhodnutiu súkromným osobám alebo rozhodcovským inštitúciám, ktoré si za tým účelom zvolia, má o to väčší význam, pretože rozhodca nenachádza právo, ale tvorí (eventuálne napevno stanovuje), vyjasňuje, urovnáva záväzkový vzťah v zastúpení strán. Jeho moc nie je delegovaná zvrchovanou mocou štátu, ale pochádza od subjektívnej vlastnej moci strán určovať svoj osud. V danom prípade táto voľba pochádza však len od jednej, a to silnejšej zo strán, ktoré spotrebiteľskú zmluvu uzavreli, čo v ich vzťahu spôsobuje značnú nerovnováhu. Uvedené zároveň naznačuje, že veriteľov výber riešenie sporu rozhodcovským súdom zrejme nebol náhodný. Oprávnený ako veriteľ k viacerých svojim obdobným zmluvám priložil identické rozhodcovské zmluvy, a na ich základe opakovane zvolil pre riešenie sporu ten istý rozhodcovský súd, keď podaním žaloby vylúčil možnosť, aby sa spor riešil pred všeobecným súdom. Rozhodcovská doložka obsiahnutá v zmluvných dojednaniach zmluvy o úvere podľa názoru súdu spĺňa všetky podmienky, tak z pohľadu ustanovení § 53, 54 Občianskeho zákonníka platného ku dňu uzatvorenia zmluvy, ako aj z pohľadu smernice 93/13/EHS (výkladovej pomôcky ustanovení spotrebiteľského práva), aby bola kvalifikovaná ako nekalá. Táto doložka je zároveň aj v rozpore s ustanoveniami § 6 ods. 1, § 8 a 9 zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní, a teda je neplatná. Táto neplatnosť má formu absolútnej neplatnosti. Existujúca, ale neplatná rozhodcovská zmluva nemôže byť základom právomoci rozhodcovského súdu. Ak si rozhodca svoju právomoc z takto uzavretej zmluvy odvodil, na ktorom základe následne vydal exekučný titul, nemožno takéto rozhodnutie považovať za rozhodnutie vydané osobou na to oprávnenou. Uvedené spôsobuje, že pred podaním návrhu na vykonanie exekúcie neprebehlo riadne rozhodcovské konanie, ktorého výsledkom by bol rozhodcovský

rozsudok, na podklade ktorého by mohla byť vedená exekúcia. S prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti okresný súd z úradnej moci zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v celosti. Predložený rozhodcovský rozsudok vzhľadom na absenciu právomoci rozhodcu v danej veci konať, a to s poukazom na neplatnosť rozhodcovskej zmluvy, nemožno považovať za spôsobilý exekučný titul.

Proti uzneseniu okresného súdu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie oprávnený, ktorý navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Mal za to, že súd v prejednávanej veci vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p., keď súd posúdil vec podľa normy, ktorá na daný skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu síce určil správne, avšak nesprávne ju interpretoval, alebo ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Uviedol, že súd v prejednávanej veci na správne zistený skutkový stav nesprávne aplikoval právny predpis. Bol toho názoru, že v rámci preskúmania exekučného titulu po materiálnej stránke nemôže exekučný súd skúmať samotné rozhodcovské konanie, nakoľko samotné ustanovenie, o ktoré sa opiera prvostupňový súd v napadnutom uznesení, stanovuje podmienku na zastavenie exekúcie, že rozhodcovský rozsudok a nie rozhodcovské konanie zaväzuje k niečomu nedovolenému. Exekučný súd sa tak v rámci materiálneho prieskumu musí obmedziť len na skúmanie výroku exekučného titulu. Zastával názor, že v rámci exekučného konania súd nemôže zaujímať právne stanoviská a úvahy k výroku samotného exekučného titulu a musí sa obmedziť len na také dôvody zastavenia exekúcie, ktoré majú povahu skutkovo zjavných dôvodov, pričom v tejto súvislosti poukázal na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky ÚS 5/2000. Zdôraznil, že postupom prvostupňového súdu a jeho výkladom § 45 zákona č. 244/2002 Z.z. dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona č. 244/2002 Z.z. Ďalej mal za to, že postupom prvostupňového súdu došlo k inej vade, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v zmysle ustanovenia § 205 ods. 2 písm. b) O.s.p., pričom za procesnú vadu považoval nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia. Namietol, že súd neposudzoval danosť existencie podmienok spotrebiteľského vzťahu stanovených v hypotéze príslušnej danej normy a že v odôvodnení rozhodnutia absentuje postup konajúceho súdu, na základe ktorého dospel k záveru o aplikácii zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd sa taktiež nezaoberal splnením podmienok pre vznik spotrebiteľského vzťahu a nezohľadňoval ani nevykonával dokazovanie o skutočnostiach svedčiacich o závere k akému dospel. Z uvedeného mal za preukázané, že rozhodnutie je založené na konštatovaní, ktoré nie je možné preskúmať pre nedostatok dôvodov v odvolacom konaní.

Vyjadrenie k odvolaniu oprávneného písomne podané nebolo.

Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že uznesenie okresného súdu je potrebné ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdiť z týchto dôvodov:

Uznesenie okresného súdu bolo vydané na základe správneho právneho posúdenia otázky rozhodcovskej zmluvy k spotrebiteľskej zmluve, ktorú účastníci uzavreli dňa 03.11.2010 a je v kolerácii s rozhodovaním súdov v analogických prípadoch a nebol zistený žiadny právne významný dôvod na odlišný postup a rozhodnutie v danom prípade pri posudzovaní rozhodcovskej zmluvy. Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s kritériami ust. § 157 ods. 2 v spojení s ust. § 167 ods. 2 O.s.p., preto odvolací súd podľa ust. § 219 ods. 2 O.s.p. poukazuje v podrobnostiach na odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu.

Odvolací súd zdôrazňuje, že exekučný súd v rámci svojho postupu pri preskúmaní listín podľa ust. § 44 Exekučného poriadku v spojení s ust. § 45 ods. 2 zákona č. 244/2002 Z. z. z úradnej povinnosti posudzuje, či rozhodcovský rozsudok, ktorý je podľa ust. § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku tiež spôsobilým exekučným titulom, nezaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právne nedovolené alebo odporuje dobrým mravom (§ 45 ods. 1 písm. c/), resp. či rozhodcovský rozsudok má nedostatok uvedený v § 40 písm. a/ a b/. Ak súd zistí tieto nedostatky, exekučné konanie aj bez návrhu zastaví.

Ak bol rozhodcovský rozsudok vydaný v dôsledku neplnenia zmluvne dojednaných povinností zo strany dlžníka podľa úverovej zmluvy, ktorá má charakter spotrebiteľského úveru (§ 2 písm. a/ a b/ zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch), potom exekučný súd v rámci postupu podľa § 44 Exekučného poriadku a § 45 ods. 2 zák. č. 244/2002 Z. z. z úradnej povinnosti správne v danej veci posudzoval rozhodcovský rozsudok z aspektu, či plnenie priznané týmto rozsudkom nemá taký charakter, pre ktorý úplne alebo čiastočne je potrebné exekučné konanie zastaviť.

Uvedený postup súdu je v súlade so zákonom, s ust. § 45 zák. č. 244/2002 Z. z., ktorý umožňuje za určitých podmienok odoprieť vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku. Nemožno prijať názor oprávneného, že exekučný súd v rámci postupu podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku nie je oprávnený posudzovať samotný právny vzťah (zmluvu), ktorý bol základom pre priznaný nárok exekučným titulom. Ak má exekučný súd posudzovať, či rozhodcovský rozsudok nezaväzuje na plnenie, ktoré je charakterizované v ust. § 45 ods. 1 písm. c/, resp. nemá nedostatok podľa § 40 písm. a/ alebo b/ zákona č. 244/2002 Z. z. nevyhnutne je potrebné vychádzať v prípade spotrebiteľského úveru z úverovej zmluvy, na základe ktorej bol oprávnenému priznaný nárok rozhodcovským rozsudkom.

Pri posudzovaní exekučného titulu z aspektov ust. § 45 ods. 1 písm. c/ zákona č. 244/2002 Z. z, správne okresný súd vychádzal z ust. § 53 ods. 1 a 4 a § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a smernice Rady 93/13/EHS a zisťoval, či úverová zmluva, na základe ktorej bol priznaný nárok oprávnenému, neobsahuje takú podmienku, ktorá má nekalý charakter a je preto absolútne neplatná. Správne pri skúmaní dospel k záveru, že rozhodcovská zmluva má charakter nekalej podmienky, keďže spôsobuje v právach a povinnostiach zmluvných strán značnú nerovnováhu, a to v neprospech spotrebiteľa, teda povinného (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy). Rozhodcovskú doložku upravenú v článku II. Obchodných podmienok pre úver správne považoval okresný súd za nekalú, postihnutú sankciou absolútnej neplatnosti.

Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že smernica Rady 93/13/EHS zo dňa 5. apríla 1993 o neprimeraných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, nemá ako prameň komunitárneho práva horizontálny priamy účinok, ale existuje komunitárna povinnosť interpretovať vnútroštátne právo komunitárne komfortným spôsobom. Smernica podľa čl. 1 písm. q/ Prílohy považuje riešenie sporov zo spotrebiteľských zmlúv v rozhodcovskom konaní za ustanovenie neprimerané. Zákaz neprimeranosti je tu potrebné chápať tak, že podnikateľ ako druhá zmluvná strana spotrebiteľskej zmluvy nesmie zneužívať svoje silnejšie postavenie - dané tým, že spotrebiteľ nie je fakticky schopný presadiť akékoľvek zmeny formulárových zmluvných podmienok, a že pri úverových zmluvách koná spotrebiteľ vlastne pod tlakom finančnej tiesne a tak podnikateľ vlastne môže získať nefair výhody, ktorou je aj prenesenie sporu zo sústavy nezávislých súdov na rozhodcu, s ktorým podnikateľ dlhodobo spolupracuje, poskytuje mu zdroj príjmu, v konaní nie je potrebné nariaďovať pojednávanie, sú vylúčené opravné prostriedky.

Za neprimeranú je potrebné považovať rozhodcovskú doložku aj v danej veci, ktorá je súčasťou obchodných podmienok pre úver, ktoré predkladal oprávnený povinnému na formulári, pričom nebola individuálne dojednaná a jej obsah povinný ani nemohol ovplyvniť.

Odvolací súd poukazuje na osobitnú právnu úpravu v ust. § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní, z ktorej pre súd vyplýva povinnosť ex offo sa zaoberať exekučným titulom. Ak exekučný titul bol vydaný na základe spotrebiteľského úveru, ktorého dojednania musia byť v súlade s ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, nemôžu obsahovať práva a povinnosti, ktoré nie sú v rovnováhe, a preto sú považované za nekalé a sankcionované absolútnou neplatnosťou, v dôsledku čoho samotnému exekučnému titulu možno odoprieť vykonateľnosť.

Na podporu tohto názoru odvolací súd poukazuje tiež na rozhodnutie Európskeho súdneho dvora, ktorý v rozhodnutí C - 168/05 uviedol, že na rozhodcovský rozsudok v spore zo spotrebiteľskej zmluvy má súd kedykoľvek z úradnej povinnosti prihliadať z hľadiska jeho platnosti, resp. nulity takého rozhodcovského rozhodnutia a nie je potrebné jeho prípadne zrušenie postupom podľa vnútroštátnych predpisov.

Odvolací súd uzatvára, že okresný súd v danom prípade správne právne posúdil rozhodcovský rozsudok ako nulitný, vydaný rozhodcom, ktorý vyvodil svoju právomoc na konanie a rozhodnutie na základe neplatnej rozhodcovskej doložky, teda nejde o spôsobilý exekučný titul podľa ust. § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku a správne žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku).

Z týchto dôvodov odvolací súd uznesenie okresného súdu ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.